

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

J. PEREZ AGUIRRE.

Violinista distingit
y compositor inspirat,
tè un nom ben acreditat
per tot arreu aplaudit.

Es jove, y ab lo qu' ell val
pot assegurar-se bè
que tè 'l camí pla per se
una gloria musical.

CRÓNICA.

Ja se 'n ha anat.

Tot s' acaba en aquest mon, tot té un terme. S' acaban las ilusions, las esperansas, y més que res las realitats.

—Se acaban també—'m deya un fusionista—'ls banquetes patriòtics.

Y m' ho deya ab gran racansa, al eixir dijous de la senmana passada del teatro de Nòvedats, l' elegant teatro que aquell dia, ó per millor dir aquella nit, vá cedir lo seu escenari á la gran companyia fusionista, dirigida pèl primer galán D. Práxedes M. Sagasta, may tan aplaudida com en aquests últims temps.

No trobo mal, ans ho celebros, que, may siga sino per variar, los cómicis, de tant en tant deixin las taulas als polítichs. ¿No hi ha molta gent, per ventura, que creuen que la politica no es més que una comedia?

A lo menos dijous al vespre lo teatro de Nòvedats presentava l' aspecte dels grans aconteixements escènichs.

Al fons del escenari, desplecats en línea, davant de una taula cuberta de menjars, s' hi véyan las primeras parts de la fusió, los que aspiran á seures á un' altra taula millor servida que aquella: la taula del pressupost. Baix aquest punt de vista 'ls ápat patriòtics son una especie de *memento manducatori*.

Perpendicular á la taula de la presidencia, en la qual hi abundavan las barbas blancas, senyal evident de lo molt que han fet treballar las barras, n' hi havia un' altra, destinada als periodistas. Diguénnel' orquesta. Un conjunt d' *orgas* (com diu la *Renaixensa*) de la opinió pública.

Novas taulas ab representacions de comités y corporaciones flanquejavan l' escenari. La comparsaria illustrada.

A baix la multitut... ¡L' arrós!

¡Quin rasgo de filosof lo fondista Martin, obrint la marxa del ápat ab un *arrós!* Quan aparegueren los cent y pico de *garçons* ab las platas fumejants, hi hagué en aquella inmensa multitut un moviment d' entusiasme. ¿Recordan las fieras de M. Bidet, encare no sortian los mossos encarregats de repartir la pitansa? Donchs una cosa per l' istil. Y aixó es inevitable. En tot ápat numerós se observa lo mateix. Mil bocas impacients produheixen, en aquests cassos, un verdader bramul de fiera.

Vingué per últim lo discurs del ilustre *jefe* de la fusió, que dit siga entre paréntesis, sigué l' únich fusionista que no vá menjar.

Y ara excúsinme si no formuló una opinió concreta sobre 'l discurs d' en Sagasta, que tots vostés haurán llegit y que casi tots haurán ja olvidat sens dupte.

Per altra part, lo carácter de periódich agé á la politica que té l' ESQUELLA DE LA TORRATXA 'm vé que ni pintat per no ficarme en comentaris, que de totas maneras haurian de resultar inoportúns y endarrerits.

¿Y volen que 'ls diga la veritat? Mentres don Práxedes parlava y la massa de comensals anava aplaudint los párrafos principals del seu discurs, jo apenas me feya cárrech de son llenguatge, arrastrat per la malehida imaginació que revolotejava, com una boja, per tot lo teatro. No 'n tinch jo la culpa sino vaig lograr dominarla, sino 'ls que fan aqueixa mena de festas en un

local destinat á la representació de dramas, comedias y obras de gran espectacle.

¡Las obras de gran espectacle! Aquí está 'l punt culminant de las mévas disvagacions.

—¿Per qué—'m preguntava—no ha de haverhi discursos polítichs teatrals de gran espectacle, ja que per fer los discursos polítichs s' utilizan los teatros?

Y partint de aquest punt, anavan surgint en lo fons de la méva imaginació, 'ls grans efectes que, utilisant aquest sistema, podrian produhirse, sempre que pogués contarse, al efecte, ab l' enginy y la magia del pinzell de 'n Soler y Rovirosa.

Figúrinse qu' en Sagasta mateix pronuncia un discurs, encaminat á enaltir la séva politica, fentla contrastar de una manera lluminosa y plástica ab la politica desacertada dels seus adversaris.

Comensa l' home:

«Senyors: Dedicuém ans que tot, una llágrima als nostres amichs difunts, que avuy tindriam a costat nostre, si la mort implacable no 'ns los hagués arrebatat.»

(Decoració de cementiri: marxa fúnebre á la sordina per los instruments de corda de l' orquesta.)

«¡Pero pau als difunts! Pensém ab los vius qu' es lo que més importa. Jo m' honro ab acaudillar á un partit de historia gloriosa, que á través del sigle present ha hagut de sostenir lluytas las més tremendas en favor de la santa llibertat.»

(Himne de Riego, himne de Lutxana, marxa de Peracamps y *desfile* de las milicias progresistas ab los uniformes corresponents á cada un dels periodos liberals en que hi ha hagut milicianos.—Lo teatro, seduhit per l' espectacle, se 'n aniria enlayre.)

Continúa l' orador:

«¿Volen saber lo que ha fet lo nostre partit, l' última vegada que ha ocupat lo poder? ¡Contempleuho!»

(Cambi de decoració. La escena representa 'l país de Xauxa. Se veuen casas de sucre, empedradas ab rajolas de xacolate: aquí y allá fonts de Congnac y de Chartreuse, surtidors de Jerez y cascadas de Xampany; arbres que tenen per tronch inmensas llangonissas y per fruyt galls rostits: gossos lligats ab salsitxas: grans monuments de turró de Xixona y Alicante, etc., etc. Tots los espectadors de véureho no més se 'n lleparian los bigotis.)

L' orador, aprofitant l' efecte y apelant al gran recurs del contrast, qu' es lo secret del art:

«¡Y en cambi, senyors, quin quadro 'l de la pobra Espanya, entregada á mans de nostres enemichs! ¡Desventurada Espanya! Miréula.»

(Nova transformació. Apareix un país arrasat; camps sense cultiu, fábricas arruinadas. Lo cel está endolat, se percibeix la resplandor del llamp, l' estrépit esgarrifós de la gran llauna que simula 'ls trons.—L' espectador sent ira y esgarrifansas al mateix temps al veure que un aparato tan tètrich ha substituït á aquella incitadora y alegre terra de Xauxa de tots tant volguda y admirada.)

¿Comprenen la marxa? Donchs aixís, pèl mateix istil, podrian amenisarse 'ls principals periodos dels discursos polítichs, destinats á excitar un gran interés y á produhir una sensació inmensa.

¡MODAS NOVAS!

Per fi s' ha romput lo foch,
ja Paris l' exemple dona;
jalsa, animarse, animarse,
senyoras de Barcelona!...

¡Y qué dirém dels recursos de la tramoya discretament aplicats!

Aixís, per exemple, 'l dijous en Sagasta insinuava qüestions sumament compromesas que l' obligavan á emplear repetidas protestas de que no podia tractarlas á fondo.

La qüestió econòmica... la qüestió arancelaria... la qüestió social... ¡Quántas cosas no podia dir sobre aqueixas qüestions complicadíssimas, y no obstant va tenir que reprimirse, per alló de no adquirir certs compromisos y de no provocar dissidencias dintre del seu partit!...

¡Y qué llastimós es aixó de anunciar que 's parlará de un punt determinat, y dir, poch després, que no se 'n pot parlar!...

—Donchs si no 'n pots parlar, ¿á qué ve anunciar que vas á parlarne?—exclama 'l públich ab rahó.

No senyors; hi ha un altre medi exclussiva-

ment teatral per safarse de compromissos. Y aquest medi es la tramoya.

Figúrinse que l' orador exclama:—«Y ara parlarém de la qüestió social, y escoltinme bè, per que vaig á dir tot lo que sento, sense anarme'n per las ramas. Al pá, pá, y al vi; vi. La qüestió social, aquest etern antagonisme entre 'l capital y 'l treball, ¿sabéu qu' es? Donchs es...»

L' orador no pot acabar, per que de repent, desapareix per escotilló. ¿Comprenen tota la trascendencia de la seva desaparició inesperada? Ja no es ell qui promet dir y no diu, sino una má invisible que 'l fa fonedis, contra la seva voluntat aparent. Lo públich se lamenta, pero 's consola. Y quan l' orador reapareix, havent donat la volta per sota l' escenari, ressona una tempestat d' aplausos. Llavors s' adelanta, y diu ab veu conmoguda:

«Senyors, ja ho acaban de veure. La qüestió

social es tant feixuga, que quantas vegades intenti parlarne, comprench que l' escotilló 's baixará. Per lo tant, fem lo sacrifici de resignarnos á no dir ni una paraula més sobre un punt tan grave.»

¿No es veritat que ab aquest cúmulo d' elements los discursos politichs que 's pronunciesen en los teatros resultarian de una amenitat insuperable?

Lo doctor Koch, lo célebre descubridor del bacilo virgula que porta 'l seu nom, causa eficient del cólera, acaba de realisar un nou descobriment, que si resulta cert, com sembla, 'l col·locará en un dels sitis més eminents entre 'ls més grans benefactors de la humanitat.

Se tracta ara de un remey segur contra la tisis.

Tota la premsa del mon s' ocupa del assumpto, per més que 'l famós facultatiu declara que no donará compte del seu secret fins y á tant qu' estiga perfectament segur dels resultats.

¡Quanta alegria pels pobres malalts de la terrible enfermetat, á la sola noticia de la probabilitat de curarse!

Perque la sola noticia ja ha produhit los seus efectes.

Desde que s' ha anunciat que 'l doctor Koch estava en vias de curar la tisis, ¿saben lo que succeheix?

Que 'ls tísichs *respiran*.

P. DEL O.

MARIAGNETA.

SONET.

Al soley d' un pallé ab ella 'm trobava;
desfallida en mos brassos la tenia,
mon cor enamorat d' amor glatia,
y mon cervell confós se trastocava.

Jova y maca ab dalé la contemplava,
pró encare que un desitj ardent sentia,
sens dupte per lo molt que la volia
en tant bona ocasió la respectava.

Torná en sí, freda fou sa despedida;
y al cap de molt poch temps, sense conciencia
per un' altre me va etjegar á dida.

Y ara parlant de mi, l' ingrata mossa,
recordant d' aquell dia ma prudencia,
diu que soch... ¿saben qué? un mussol de crossa.

A. ROSSELL.

TERCETTO.

Quiento japonés.

Al nort de Yokahama, en un arrabal que la gent de la terra coneix ab lo nom de *barri de la picardia*, hi vivia fa alguns anys un ciutadà honrat, japonés de pura rassa, anomenat Som.

No era Som un d' aquestos orientals vulgars, que malgastan la vida pintant vanos y adornant jerras. Prescindint del seu carácter japonés, Som hauria servit perfectament pera concejal de qual-sevol ciutat espanyola. Tenia tanta lletra menuda, que alguns sospitan que 'l nom de *barri de la picardia* que porta 'l districte ahont ell habitava, vé únicament de la picardia de Som, un dels més coneguts y reputats vehins d' aquell arrabal.

Som, actiu y laboriós per temperament, no havia perdut may un instant de la seva existencia. Tenia una posició bastant regular, tenia una botiga de betas y fils, tenia un establiment de burras de llet, y además de tot aixó, tenia tres fills, de setze, disset y divuyt anys respectivament.

Ell ho deya ab freqüencia:

—Si no fossin aquests tres fills, jo seria completament felis. No 'm falta res; nedo en l' abundancia, la salut me vessa fins per las butxacas... pero aquests noys, aquests noys son la meva preocupació constant.—

Y deya la veritat.

Sam, Sem y Sim, los tres fills de Som, havian ja arribat á aquella edat en que es indispensable, segons las sabias costums japonesas, donar carrera al home y marit á la dona.

Som se l' havia campada sempre guapament ab las sevas industrias; pero ¿podrian dir lo mateix los seus fills?

Los temps havian cambiat d' una manera visible: lo Japó semblava un altre...

¡Ay! Havia passat pera no tornar may més aquella época en que 'ls betas y fils guanyavan lo que 'ls donava la gana ab quatre trocas de cotó, uns quants rodets de fil y una capsa de agullas de cap ..

Yokahama ja apenas se 'n recordava d' aquells dias en que 'ls amos de burras de llet embutxavaban los diners á cabassos, sense altre limit que la seva ambició ..

Lo progrés y altras cosas més perjudicials havian invadit los dominis del Mikado, y 'l Japó era ja un pais com los altres; aplastat per la crissis, plé de miseria, ab las fábricas paradas... y la mar de quitxalla per tot aréu.

—¿Cóm se guanyarán la vida 'ls meus fillets? —pensava Som, meditant á solas ab lo porvenir de la seva descendencia.—¿Qué 'ls faré fer? ¿per quin cantó puch encaminarlos?—

Y l' home 's perdia en un laberinto de cálculs y suposicions de totas classes y tamanyos.

Sam, Sem y Sim havian estudiat bastant las primeras lletras y bona cosa de las segonas. La paternitat de Som no quedava en ells desmentida. Erán joves; pero joves y tot, no 's deixavan passar la má per la cara per ningú... á no ser que 's tractés d' una japonesa de bon veure y maneras distingidas.

No tenian lo que 's diu una aptitut marcada per res; pero tenian una cosa que valia molt més encare; demostravan ser aptes per tot.

¿A qué podian dedicarse? ¿quin era l' millor camí que podian empendre? ¿per ahont arribarian més aviat al niu de la fortuna?

Aquí estava 'l problema.

Lo pobre pare 's desesperava ab perill d' arrencarse la qua en un dels seus arrebatos.

Buscava, buscava incessantment; pero la inspiració no venia.

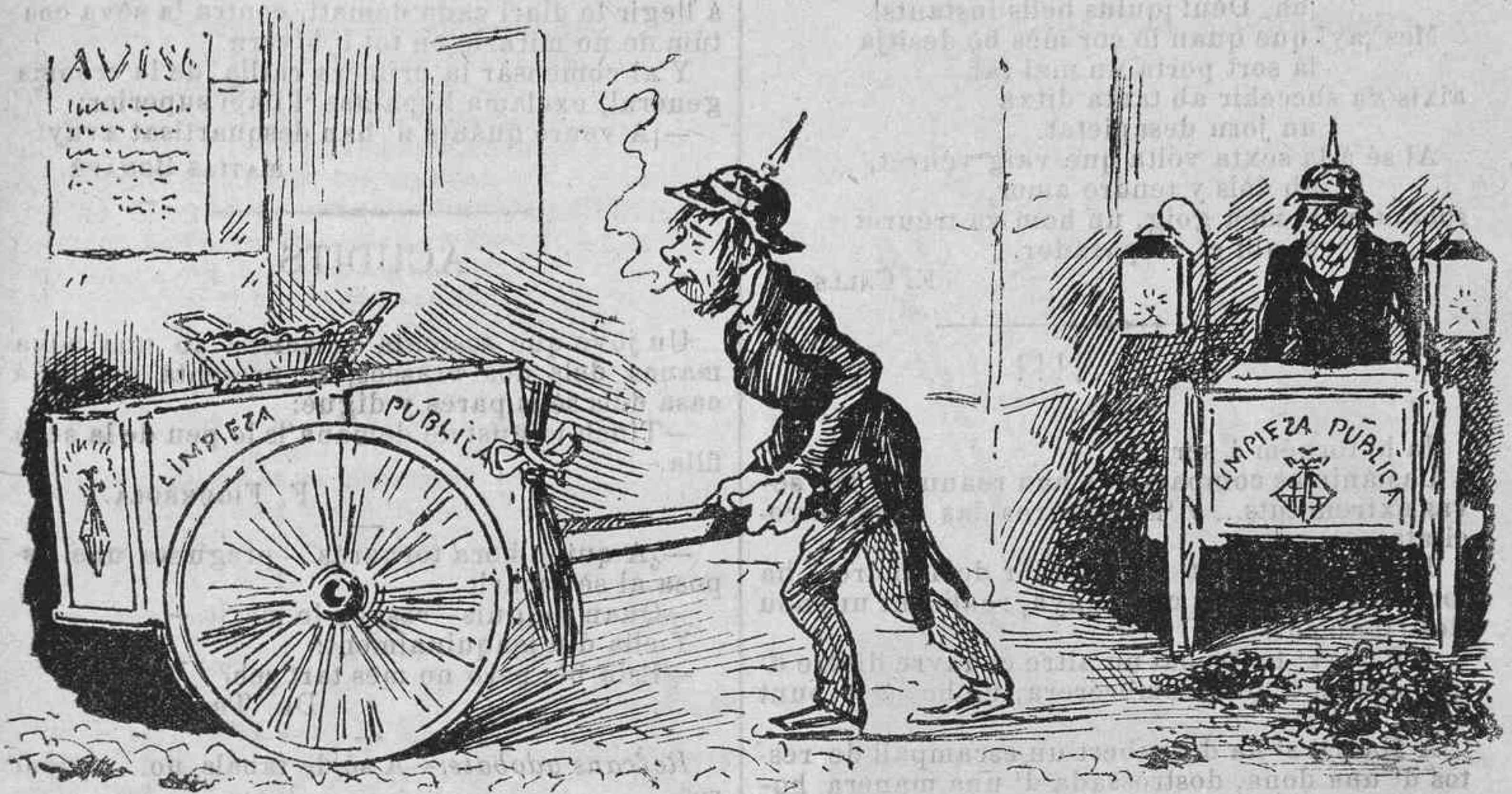
—¡Es un suplici aixó! —deya Som:— ¡es un suplici!... ¡Tenir tres fills, més fins que un tel d' aranya y més llestos que una rata-pinyada y no sapiguer com col·locarlos!...—

Y 's donava un cop de cap á la paret.

—Perque, veyám—proseguia dihent després d' un rato,—¿qué 'ls puch aconsellar?... ¿La continuació de las mèvas industrias? Seria un disbarat. Las betas avuy se 'm pudreixen á la botiga y las burras s' entretenen menjantsem los pochos fils que 'm quedan... ¿Los dedicaré á lampistas, verbi gracia? Ni pensarho: la gent avuy s' ha

LO COLMO DE LA LLIMPIESA.

CARRETÓNS BLANCHS.

¿Per què ara als homes no 'ls donau
frac y un casco ben brunyit,
y dos fanalets elèctrics
per quan surtin á la nit?

aficionat á estar á las foscas, y 's pot dir que de
lámparas ni 'n gasta... ¿Sabaters?... Lo sabater
es lo qui va més mal calsat... ¿Sastres?... ¡En un
país en que la meytat van sense roba y l' al-
tra meytat ne portan... y no la pagan...! ¿Perru-
quers?... ¡Si aviat no 'ns quedarà ni la qua que
per miracle 'ns penja!...—

Y 's donava un altre cop de cap á la paret.

Tants van ser los cops de cap que doná, que
la paret va ressentirsen... y 'l cap també.

Lo cervell de Som va giravoltar d' una manera
inesperada y repentinament va adoptar una re-
solució.

¡Havia trobat la idea tant temps buscada!

—Sam, Sem, Sim...—va dir eridant als seus
fills:—ja sè quins oficis donarvos. ¡Lo porvenir
es vostre!—

Y fentlos acostar y baixant la veu, continuá:

—Desde avuy deixaréu de ser germans... en
apariencia. Pera seguir las carreras que penso
donarvos, es necessari que als ulls del món us
presenteu com uns desconeguts. ¿Ho teniu entés?

—Fins ara, sí—respongueren los tres japone-
sets á coro.

—Pues bè. Tú, Sam, 't dedicarás al ofici de
jutje. Estudiarás tres ó quatre cosotas que 't fal-
tan y dintre de dos anys podrás ja administrar
justicia... ó lo que siga. ¿Compréns?—

Sam va fer una senyal de assentiment. Som va
continuar:

—Tú, Sem, apendrás lo necessari pera ser un
bon agent de policia... ¿M' enténs?

—Sí, pare.

—Y tú, Sim, lo més viu, lo més llest, procura-
rás convertirte en un trampós, taruguista y es-
tafador de primera classe. ¿Ho sents?

—Perfectament.

—D' aquest modo — acabá dihent lo pare,—tots

tres us camparéu la vida, l' un ajudant al altre,
y representant un paper lluhit y brillant en la
societat japonesa.—

Los tres fills de Som están avuy convertits en
tres homes de veras.

Sim estafa á tot bitxo y apila diners en gran.
Sem, polissón de bon nas é inteligent, l' agafa
desseguida y 'l porta als tribunals.

Y Sam, lo jutje, li forma causa... y 'l declara
ignocent cada vegada.

Diu que la cosa va al pèl y que las ganancias
que 'ls tres se reparteixen son prodigiosas.

A. MARCH.

Á UNA NINA.

Era un temps que corria á la ventura
mon ser desalentat
y atrèt per l' esplendor de ta hermosura
gosava al teu costat.

Sens goig, sense consols de cap persona
ni amparo de ningú,
¡com no reviuere en tú que érats tan mona!
¡cóm no reviuere en tú!

Lo cel un nou camí no m' entreveya:
ja no brillava 'l sol:
mirava en totas parts y tan sols veyá
tristesa y desconsol.

¡Quán vaig sufrir en aquell temps m' aymia!
¡oh, sí, quan vaig sufrir!
¡Ab quín desitj á véuret jo venia,
y tú fentme glatir!

Mirar tas bellas formas y extasiarme
ab tos contorns radiants,

tenir ma pensa en tú y enamorar-me,
 ¡oh, Déu! ¡quins bells instants!
 Mes ¡ay! que quan lo cor més bè desitja
 la sort porta un mal fat
 aixís va succehir ab tanta ditxa
 un jorn desapietat.
 Al sé á la sexta volta que vaig véuret,
 ab dòls y tendre amor,
 robantme lo mèu goig, un hom va tréuret
 d' allí al... aparador.

E. CALLS.

|||.....!!!

Ja hi torném á ser.

Las ánimas compassivas han reanudat las sèvas extremituts... y 'ls bárbaros las sèvas atrocitats.

Jack, l'acreditat destripador de Londres, ha tornat á entrar en campanya, realisant un nou destripament.

A Paris s'ha trobat un altre cadavre dintre d'un bagul ó d'una sombreroera, no ho sé á punt fixo.

A Madrit s'ha descubert un escampall de restos d'una dona, dostrossada d'una manera horrible...

A...

Pero ¿á qué continuar? Si per mostra ab un botó n'hi ha prou, me sembla que ab aquests tres botóns n'hi ha prou y massa.

La primera consideració que de moment m'assalta, es aquesta.

¿Qui 'ls ha enganyat á aquests filántrops y predicadors evangélics que se 'n van al Africa á civilisar salvatjes? ¿Qui 'ls fa emprendre un viatge tan llarch y perillós? ¿Qué més senzill que anar á Londres, á Paris, á Madrit... y catequisar als cafres que per allí pululan?...

Perque mirin que anar á arreglar la casa del vehí tenint en desordre 'l propi domicili, es de lo més graciós y humorístich que corra.

Lo més sorprendent, en l'actual tanda de barbaritats, es lo moment en que han sigut executadas.

En plé istiu, tot s'explica. La calor, l'amodorrament de la inteligencia, la mateixa peresa que la temperatura inspira, tergiversan lo senderi, exaltan la imaginació... y ¡patatráp!... una lámina pèls *Sucesos!*

Pero ara, rodejats de castanyeras y de conatos de panallóns ¿qui es capás de trobar explicació á semblant efflorescencia criminal?

Avants deyam:

—Cada cosa á son temps.—

Ara haurém de dir:

—Já no hi ha temps, ni cosas, ni res: no hi ha sinó un capgirell que s'ho emporta tot, desfent lo món com qui escorra una mitja.—

Fins ara, era ja cosa corrent y sapiguda. Al istiu: suicidis, fugas de senyoras casadas y senyoretas per casar, assassinats, atropellos de *cuero entero* y calamitats fillas de la ebullició de la sanch.

Al hivern: quietut, repós, un que altre naufragi, dos ó tres senyoras ab los vestits encesos vora 'l braser... y parin de contar: una monotonia aterradora.

Avuy, ja ho veuhen. Podrá 'l calendari venirnos explicant que estém á mitjos de novembre: pèls gacetillers estém á primers d'agost.

Jo sé un aficionat á emocións fortas, que torna á llegir lo diari cada demati, contra la sèva costum de no mirarlo en tot l'hivern.

Y al comensar la primera ratlla de la crónica general, exclama llepantse 'l llabi superior:

—¡A veure quánt n'han desquartisat avuy!

MATÍAS BONAFÉ.

ACUDITS.

Un jove que sostenia relacións ab una noya manca dels dos brassos, se presentá un dia á casa dels sèus pares y digué:

—Tinch lo gust de demaná'ls lo peu de la sèva filla.

F. FIGUEROLA.

—¿A quina hora tornarás?—pregunta una esposa al sèu marit.

—Quan vulguis—respón lo marit.

Y ella diu maquinalment:

—Está bè; pero no més tart ¿eh?

DR. TRANQUIL.

Refrans adobats:—A só de tabals no... se sent res.

Qui no adoba la gotera... s'estolvía los quartos.

Antes no 't casis, mira... ¡penja't!

Si vols estar bèn servit... lloga duas criadas joves.

Qui no vulga pols, que no vaja... al Passeig de Gracia.

PEP COSTA.

Pregunta d'aritmética:

—Digas, noy: si de aqueixas sis pomas te 'n menjas tres ¿quántas ne quedarán?

—Sis.

—¿Cóm s'enten?

—Sí; senyor: tres á la taula y tres á la panxa.

K. MISOLA.

Un subjecte 's passejava tot distret per la Rambla, quan un sèu amich bastant tarot-lirot, per tot saludo li venta una forta patacada á la esquena, dihentli al mateix temps:

—Hola, Frederich. ¿Sabs que ja no 'm faix ab D.ª Prudencia?

—No tenias necessitat de dirho: bèn clarament acabas de demostrar que hi estás renyit.

J. CASANOVAS V.

AGILITAT.

(ARREGLO DEL FRANCÉS.)

Un dia una senyoreta que monta molt bè á caball, va sortir de casa sèva acompanyantla 'l criat, montant ella un caball negre y 'l criat un caball blanc, que 'ls camins atravessavan ab la rapidés del llamp.

Quan més depressa corrian, volgué la fatalitat, que un dels animals, lo negre, rellisqués fent un mal pas,

y havent perdut l' equilibri
va caure per sobre 'l fanch,
l lensant á la senyoreta,
d' un modo tan especial,
ab las camas cap en l' aire
y 'l vestit tot aixecat,
que 'l criat que anava ab ella
va veure... dich va baixar
ab lo fi de preguntarli
si s' havia fet cap mal
—No m' hi fet res, va dir ella,
la culpa la té 'l caball,
pro has vist quin modo de corre!
jhas vist quina agilitat!
—Senyora, hi vist una cosa...
lo criat va contestar:
agilitat vost  'n diu
ja ho sabr  d' aqui endavant.

L. C. CALLICÓ.

PRINCIPAL.

L' autor de *Feu Toupinel* no desmenteix la trassa que per combinar comedias va demostrar en *Les surprises du divorce*. Lo difunt Toupinel esans que tot una obra lleugera s lidament construhida. Las escenas y las situaci ns se combinan ab una destresa y un desembr s semblants   la del jugador del billar que fa cent carambolas seguidas y m s ne faria sino se li acabés lo temps... y tot aix  rihent sempre, ab tipos de un c mich *entra nant* y ab incidents com los viatjes del retrato del difunt Toupinel, que may est  quiet, y ab los atachs de gastritis del militar   qui 'l fan esmorzar depressa, que fari n riure   un mort.

Ja es c mica sempre la situació de la viuda reincident que recorda   cada punt al seu primer marit, perque serveixi d' exemple al seg n. Donchs aqui lo c mich puja de grau, en quan se van descobrint las trapellerias que 'l primer marit cometia, burlant la confiansa de la seva esposa. May un mort ha fet riure tant, com lo difunt Toupinel.

Tota l' obra gira sobre un *quid pro-quo*: s'endevena 'l desenllás desde las primeras escenas; pero com l' acció es tan animada, y revela tanta frescura y entreté sempre ab recursos de un ingeni superior, se vauhen los tres actes ab intim regositj, y   un, fins li sab greu que s' acabi tant prompt .

No conech l' original; pero se 'm figura que 'l Sr. Romea, autor del arreglo, ha esmotxat molt, trayentne tot lo vert possible per no ofendre los castos oidos de una part del nostre públich. Pero esmotxada y tot, l' obra resulta y promet figurar molt temps en lo cartell.

L' execució regular. No solen tenir los nostres actors aquella gracia francesa, aquella finura, qu' en obras de tal naturalesa, solen emplear los nostres vehins; pero fan lo que poden, y com lo peix se porta l' oli, no 's notan tant certas deficiencias. Alg ns dels papers secundaris haurian de castigarse una mica. All  de dir ab afectació ja ha passat de moda. En res s' ha de veure tant

OCURRENCIA ARCADESCA.

Un arcalde valencià ha ordenat al sereno que, després de cantar l' hora, digui: *Ave María Puríssima!*
¡Ave María Puríssima! ¡qu ns arcaldes corran!

poch que 's fa la comedia, com quan se fa la comedia.

LICEO.

Si Bellini hagués hagut de refiarse de *Capuletti   Montecchi* per adquirir la fama de que disfruta, de segur que ja avuy ningú 's recordaria del seu nom. L' obra es una verdadera vulgaritat ab sas melodias, molt fàcils, si; pero també molt insignificants.

La cost m ha fet que després dels tres actes de Bellini s' acabi l'  pera ab l' últim acte que va escriure Vaccaj sobre 'l mateix assumpto, que té una mica més de fibra que 'ls anteriors.

 Y donchs, c m es que las empresas posan una  pera de aquesta naturalesa?

En aquest punt pod m dir que las empresas proposan y las contralts disposan.

 C m prescindir de *Capuletti   Montecchi*, podent contar ab una artista del m rit y de las condici ns de la Pasqua? La notable contralt fa de aquesta obra adotzenada una verdadera creació. Sent lo personatge de Romeo, l' interpreta de una manera acabada y 'l canta admirablement. Res més hermós que aquell últim acte fet per tan sobressalient artista.

La Huguet al cantar va lluhirse; ara com   Ju-

lieta es impossible que convensi á ningú ab aquella fredor innata. No 's compren que Romeo s' enamori de aquella xicota, y no perque no siga guapa, sino per falta de passió.

Lo tenor Zongui, passador en son insignificant paper. Esperarém sentirlo, pera formular judici, en una obra de més empenyo. Lo mateix dihém respecte al mestre Toscanini, que va dirigir l' orquesta, en condicions desfavorables, ja que á falta de cosa millor se tingué de valdre, pèl cas, de una partitura de piano.

! * *

Respecte al *Otello* 'ls demano un favor.

Que 'm permetin reservar lo mèu judici per la semana pròxima. L' última obra de Verdi, al qual, ab tot y sos anys, no li son indiferents, per lo que 's veu, las tendencias de la música moderna, no 's pot jutjar á la lleugera y mediant una sola audició.

Aquesta circumstancia m' imposa la reserva. La semana pròxima romperém lo glas.

ROMEA.

Lo Sr. Maluquer Viladot ha fet sas primeras armas de autor dramàtic ab lo *Comte de Pallars*. Ignoro si 'l Sr. Maluquer ha escrit aquesta obra ara últimament, ó si la va escriure quan era estudiant, es á dir, quinze ó vint anys enrera, tal es lo endarrerida que vè á la escena catalana.

Los que 's figuravan anar á veure 'l famós *Comte de Pallars* que ompla una de las pàginas més palpitants de la Historia de Catalunya, van trobarse ab un personatge fill exclusiu de la imaginació del autor, un comte vell, casat ab dona jova y de no molt correcte naixement, suposat qu' es filla ilegítima de no se sab qui. Massa que ho averigua un altre comte, 'l de Tolosa, 'l qual se li endú la dona, vostès creurán que per mals fins ¿vritat? Donchs res de aixó. Lo comte de Tolosa sab un secret, y si s' endú la dona del Comte de Pallars es per evitarli un disgust. Mannerara rara de procedir fins entre comtes de teatro.

Pero ¿quin secret serà aquest que obliga á cometre tal atrocitat? Si volen saberho de cert haurán d' esperar-se fins á las últimas escenas del acte tercer. Espèrinse donchs.

Mentres tant, un cantaire va pèl mon en busca de un tal Guillém que vá deshonorar á una dona de la sèva familia. Ell sab que 's diu Guillém, y res més, y ab aquest dato y una daga que va deixar-se 'l deshonorador, va pèl mon fa vint anys, sedent de venjansa y contant á tothom lo que li passa y lo que 's proposa. Lo comte de Pallars, que precisament se diu Guillém ha comés un peccat en la sèva joventut, y comensa á esparverarse, ja no gosa un moment de tranquilitat, y entre aixó y la treta que li ha jugat lo comte de Tolosa emportantseli la dona, está furiós com una rata matzinada.

Resultat y acabém: lo comte de Pallars va casarse ab lo fruyt de aquell amor criminal: es á dir va casarse ab la sèva propia filla. Revelarli aixó es l' últim consol que li reserva l' autor, poch avants de que mori ferit pèl trovador cantaire. Y aquí tenen lo gran secret que 'ns han fet guarar durant tres actes mortals escrits en endecassilabo arromansat.

Per lo indicat, lo menos llest coneixerá la vitola de aquesta producció infantil. Aixís y tot va ser aplaudida un sens fi de vegadas, cridat son autor á la escena al final dels actes, alcançant lo Sr. Maluquer Viladot una ovació que en

certa manera y baix cert punt de vista, casi pot compararse á la dispensada á n' en *Sagasta*.

Los fusionistas han donat una nova proba de la sèva virilitat, ungingt al Sr. Maluquer Vidalot com á poeta dramàtic del partit. Los socios del Cassino de la Plassa Real, en companyia de sas respectivas familias, omplian lo teatro. Per consegüent l' éxit estava tan assegurat com unas eleccions quan se conta ab lo president y tots los secretaris de la mesa.

TÍVOLI.

El secreto de mi tío es una joguina de argument senzill, que tè per mi sobre totas, una gran qualitat, la de apartarse resoltament del género flamench, tan pesat, adotzenat é insoportable. Los Srs. Molgosa y Casademunt han lograt desarrollar un pensament entre cómic y serio, que 's presta á algunas situacions musicals molt ben aprofitadas pèl mestre Lasarte. Entre las pessas aplaudidas s' hi conta 'l preludi y una romansa de tiple que cantá molt bè la Sra. Fuertes, la qual compartí ab lo Sr. Sigler tot lo pés de la execució.

Al final los autors sigueren cridats á la escena; pero no 's presentaren, pagant tribut á una modestia excesiva.

NOVEDATS.

La boja.

La firma del Sr. Guimerá basta per ella sola á omplir lo teatro. Y plé de gom á gom estava 'l dissapte passat ab motiu del estreno de *La boja*. Ja per endavant presumiam que anavam á veure una obra extraordinaria: lo poeta eminent no pot tocar res qu' en las sèvas mans no s' engrandeixi. Y succehí lo que presumiam: la *Boja* se surt del escenari.

Si haguessem de analizarla baix lo criteri de la estructura teatral, la trobariam plena de defectes. Hi ha en lo drama moltes cosas qu' en lo teatro no poden resaltar, es impossible. L' intent de posar en contacte los tochs de un naturalisme brutal ab rasgos de un romanticisme exagerat, per forsa ha de produhir un efecte extrany, que no está, ni estarà per molt temps al alcans de la generalitat del públich.

Aixís aquell anacoreta retirat á las montanyas de Catalunya per purgar un crim que ha comés, tipo raro y fora de la realitat, no convens al espectador. No 's compren tampoch qu' ell tan espiritualista se enamori de una dona esbojarrada, com es la protagonista, aliment més propi pèl paladar dels minayres ordinaris, que pèl de un home dedicat á la contemplació mística y á devorar sos remordiments. Sant Antoni en lo desert sufria visions més incitants.

Y no obstant en los extranyos amors de aquella dona que reuneix en la sèva persona la tendencia naturalista y la tendencia romántica de la producció, está basat tot lo drama, que tè també aquells grans duos de un amor impossible que veyém repetir-se en totas las obras de Guimerá y aquellas violentas escenas de conjunt que donan á l' obra principalment al final del acte segón, un caracter casi epilèptic.

Sols un poeta del prestigi y de la forsa del senyor Guimerá se pot permetre semblants atreviments. Lo drama no podrá convencer, pero de segur que admirará per la robustés de la concepció, per la grandiositat de algunas situacions per l' energia de la expressió poética, per la virilitat del diálech. Al fi, treball de un poeta de

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—Eh! ¿qué tal? ¿va agradarte 'l pollastret que 't vaig enviar ahir?

—Si, prenda, estimando... però...

—¿Pero qué?

—Més m' agradaria encare una gallina fresca y molsuda... com tú.

fibra ab més tendències à empendre 'l vol per l' espay lluminós que à rastrejar per la terra.

Al públich li produhí la primera representació un efecte extrany, alguna cosa per l' istil del que causa la música de Wagner al sentirse per primera vegada. Aixís y totsigueren aplaudidas las situacions més culminants y sigué cridat l' autor ab insistència al final de tots los actes.

En la execució la Sra. Mena 'ns causá gran admiració. S' apoderá del extrany personatge, s' identificá ab ell, lo sostingué sempre, y tingué moments que sòls logran las grans eminències de la escena. ¡Y qué bè estigué 'l Sr. Tutau interpretant lo minaire Damiá, lo paper més humá de l' obra! Feu la escena del segón acte, l' escena del ganivet, una de las més típicas del drama, trasladantnos á la realitat. Cap al final tingué també rasgos de una veritat pasmosa.

Lo Sr. Bonaplata hagué de lluytar ab las aspèreres del paper de anacoreta, de aquell tipu que com hem dit, no convéns; y hem de reconèixer que si 'l primer dia 'l vegerem vacilar fins que, á l' hora de la mort se revelá en tota sa potencia artística, en las representacions successivas, ha trobat millor lo camí que 'l primer dia semblava tantejar.

Molt bè 'l Sr. Oliva en son epissódich paper, lo mateix que 'ls Srs. Soler y Pigrau y demés actors que fan los minaires.

L' obra en conjunt ben dirigida y realsada per tres hermosas decoracions degudas al Sr. Soler y Rovirosa. L' última, especialment, que representa l' interior de la barraca del minaire Damiá, es de un efecte hermosíssim.

CATALUNYA.

Obra nova, cap.

Novedat: la Folgado interpretant la lletra Z y 'ls punts suspensius de *Ortografia*, qu' ella mateixa estrená en un teatro de Madrid

Aixó sòls basta per donar interès á las representacions de aquest teatro, que, com de costúm, se veu molt concorregut.

CALVO-VICO.

Ab aparato y numerosa comparsèria s' ha posat una obra vella ab un títul nou.

La cabaña de Tom se titula ara *El mercado de esclavos*; y presentat com hem dit ab un personal numerós, ha donat molt bonas entradas al teatro de la Gran-Via.

GAYARRE.

Una de las obras que últimament ha interpretat la companyia de sarsuela que funciona en aquest teatro es *El reloj de Lucerna*, alcansant un éxit satisfactori.

Tots los artistas que han pres part en la representació han sigut aplaudits.

CIRCO EQUESTRE.

Lo personal s' ha aumentat ab Mlle. Siegrist y Mr. Ducos, que prestan nous atractius á las celebradas y variadas funcions que 's donan en aquest local.

N. N. N.

NOCTURNO.

Era de nit, queyan gotas,
uns núvols negres vetllavan
é imponets amenassavan
que havia de ploure á botas.

Los llums de gas dels carrés llambregavan malaltissos, semblant los llums estantissos de mal arreglats quinqués.

Lo silenci de la nit se sentia trastornat per un pas precipitat y 'ls forts batechs del mèu pit.

Caminava molt depressa perque l' hora era avansada y per temor de la entrada que 'm daría la mestressa.

Dos quarts d' una va cantá lo sereno, ab aquell tó que al malalt inspira pò y desvetlla al home sá.

Mentrestant lo vigilant, donant treva á sas fatigas, arrupit pesava figas, y potsé estava somiant franquejar una escaleta ab reserva circunspecte á algùn generós subjecte que li dóna una pesseta.

De promte aturo 'l mèu pas, veyent d' una portalada com sortia desgrenyada, una dona ab un cabás: una figura espantosa que, mirant avant y enrera, se 'n anava á l' altra acera ab cautela sospitosa.

Jo amagat la contemplava, agitad, trémul y mut, quan del cove 'l contingut veig que en un recó deixava:

Pensant de aquest mon lo mal va acudirse'm de un plegat qu' era alló 'l fruyt desgraciat de una mare criminal, que sense entranyas ni cor arrostrava 'l gran perill del crim de matá al sèu fill per cubrir son deshonor.

Y reprimint fins l' alé vaig dirme:—Dèu m' ho depara: si es viu, jo seré 'l sèu pare; si es mort, ho denunciaré.

¡Ay cor mèu, de indignació y de pietat còm glatias!

M' hi acosto ab resolució

y... renoy, ¡quina pudól!

¡Era un munt d' escombrarias!

P. TALLADAS.

Un ex-regidor que 's distingeix per ser un dels homes de més pés que han aixafat las poltronas de la Casa Gran, anava aquests dias de festas y platxerías, preguntant:

—¿Qui es lo Sr. Mellado?

Per últim, un sèu correligionari va dirli:

—D. Jascinto, jo 'l treuré de pena: vinga ab mi.

Y va portarlo en presència del jove ex-arcalde de Madrid.

—D. Andreu—digué—tinch lo gust de presen-

Com que 'ls que ho deurian fer vigilant no s' incomodan, aquests senyors s' han posat à guardar tot lo que poden.

tarli à D. Cinto Nas-didal, una de las victimas de la ley d' excepció que porta 'l nom de vostè.

► L' ex-arcalde va mirar somrient al ex-regidor de Barcelona. L' ex-regidor de Barcelona va mirar ab cert respecte al ex-arcalde de Madrit.

Un que sab llegir en lo pensament dels homes, llegia lo següent en lo pensament del ex-arcalde:

—¡Quin pés li vaig treure de sobre à la pobreta Barcelona!

Y llegia lo que va à continuació en lo pensament del ex-regidor:

—Amigo... me vas beu trompar.

Y al dir trompar se gratava 'l nas.

Lo antich comandant del cos de municipals, senyor Vilaseca, ha dimitit.

Y ha dimitit porque sembla que algú va dirli:

—¿Qué s' estima més, Sr. Vilaseca, anarse 'n à casa pèls seus propis passos, ó que 'l tirém al carrer?

Naturalment, lo Sr Vilaseca escullí la primera solució.

¿Ha sigut qüestió d' eleccions, com algú suposa?

Podria ser.

Per més que, segons s' assegura, alguns conservadors fa temps que tenen escullit un candidat y no han desistit del seu empenyo fins à lo-grar que 's deixés la plassa vacant.

Comandant de municipals en porta: l' antich comandant del batalló republicà de la Estrella.

Que per ell va ser un batalló de la *estrella ab qua*.

¿Saben aquell negre y aquella costurera, enviats à Paris, dintre de un caixó, à istil de mercancias?

Las autoritats francesas, per primera providencia, van posarlos presos; pero al últim los han deixat en llibertat.

Havent terminat l' opereta bufa, es de creure y esperar que ara comensará l' idili.

Una ròssa y un negre: una tórtora y un merlot.

Si algú de mos lectors acostuma à concorre al *Principal* y vol ferme un favor li agra-hiré desde 'l fondo de l' ànima.

En un de aquells petits aposentos que donan al vestibul y que fins ara fá poch servia de con-

taduria, hi ha instalada una botigueta de quincalla, en la qual no sols s'hi venen diversos objectes, sino que s'hi rifa un canari mecánich, que mediant que se li donga corda canta d'alló més maco.

Y á cada intermedija se sab: lo canari mecánich piula y refila qu'és una delicia, com dihent:

—Vajan venint, comprin los bitllets que faltan y acabaré de cantar.

Aquest es lo favor que 'm permeto demanarlos: vajan y comprin los bitllets que faltan... fassan tot lo possible perque 'l cant del canari mecánich deixi de ficarse al cervell dels concurrents. ¿Qué 's pensan qu'és poch carregós lo tal canari mecánich?

Y aixís s'evitarán ^{**} ^{*} també *calamburs* com lo que va fer l'altre dia un conegut meu.

—Sembla impossible qu'en un teatro de la importancia del Principal se cometin faltas d'ortografia com la que 's nota sobre aquella parada de quincalla del canari mecánich que canta.

—¿Faltas d'ortografia? No la sé veure.

—Sí, senyor: fixathi bè. Allá hont diu *contaduria*, á dreta lley, desde que hi ha 'l canari, hauria de dir: *cantaduria*.

Segons sembla 'stracta de rebaixar lo pedestal qu'en lo Parch, sosté l'estátua eqüestre de 'n Prim.

En vá rebaixaréu son pedestal:

lo nom de 'n Prim queda molt alt... molt alt.

Alló de arrastrar lo carruatje de 'n Sagasta, al últim he vist clar que va ser obra exclussiva y deliberada dels conservadors.

¿Preguntan en qué 'm fundo? En un detall molt eloqüent.

L'única persona coneguda d'aquell grupo d'entussiasistas, es l'infelis que tirant lo carruatje va pendre mal, tenint de ser trasportat al Hospital de Santa Creu.

Donchs sápigán que aquest individuo es un funcionari conservador. Es un empleat del ajuntament. Es un dels que tiran del carretó dels gossos. (Rigurosament históric).

Y ara digan si no 's véu per part dels conservadors un desitj deliberat de molestar á n' en Sagasta.

¿Se recordan del dengue?

Aquella deliciosa malaltia que va produhir tantas molestias... que va causar tan grans estragos... ¿se 'n recordan?

Donchs ja 'l torném á tenir en porta.

Aixís ho diu lo *British Medical*, periódich mèdich de Inglaterra.

Gran alegria entre 'ls metjes y apotecaris.

Es lo que diuhen ells: — Si 'ls pagesos tenen cullita ¿per qué no hem de tenirla nosaltres?

La senmana próxima sortirà l'*Almanach de la Esquilla de la Torratxa* pera l'any 1891.

Cent vintiquatre firmas d'escriptors, entre 'ls quals hi figuran los més notables y celebrats de Catalunya, y dibuixos reproduhits per tots los procediments, deguts á quaranta quatre artistas distints, tal es en resúm lo treball que oferim als nostres lectors.

Si han quedat lluhits en son empenyo un número tan considerable d'escriptors y artistas, es cosa que vostés mateixos tindrán ocasió de apre-

LO FRET.

Lo pobre l'ha d'aguantar... lo rich casi bè ni 'n passa...

¿Aixís va tot lo del mon...
uns per poch, altres per massa!...

MODAS.—UTILITATS PRÀCTICAS.

¡Ojo!... No llensin las plomas del gall ni de la gallina; ara es moda ferne uns colls d' una elegancia divina.

ciarla la semana próxima. Nosaltres estém satisfets de haver portat á terme una publicació que en lloch més del mon pot donarse ab las condicions de baratura que l' oferim nosaltres, atenent més que al profit propi, al desitj de complaure als numerosos lectores de aquest periódich.

Sembla que 'l govern persisteix en l' idea de fer pagar contribució als mercats públics que sosté la ciutat.

Ja 's coneix que té molta gana... y per aixó sens dupte 's dirigeix als mercats ab preferencia.

Pero fill;— també 'n tenim nosaltres. Y per lo tant som dos.

¿No valdria més qu' en lloch de pensar en fer contribuir als mercats públics, se pensés en posar contribució á las iglesias, que son unas fincas que reditúan molt?

Ab sóls se posés un impost sobre 'l negoci de las caderas, que es un negoci profà com lo que més puga serho, 'l govern sortiria de apuros.

Si 'l govern necessita diners, que 'ls busqui allá ahont son y 'ls trobará.

Llegeixo:

«La Sucursal del Banch d' Espanya, establerta á Barcelona, rebé ahir una gran cantitat en or que posá immediatament en circulació.»

¿De veras?

Ho pregunto porque no coneix ningú que haja vist una sola de aqueixas monedas d' or.

Lo qual res té d' extrany, tota vegada que las monedas d' or fan com las personas ricas... Sempre aquella deria de anarse'n á viatjar per l' extranger.

L' arcalde de Barcelona vá despedir á n' en Martínez Campos donantli un té en los salóns de la Casa gran.

Ara tothom pregunta: ¿Qui pagarà aquest té? ¿Barcelona? En aquest cas se veurá com no hi ha temps que no torni, havent tornat los temps aquells en que las ampollas de Xampany, dintre de aquella casa se disparavan ellas totas solas.

¿Lo pagarà l' arcalde de la seva butxaca? En aquest cas, aquella dedicatoria trassada ab lletres de flors que deya: *Barcelona al general Martínez Campos*, resultarà una gofia, dat que no haurá sigut Barcelona sino l' arcalde l' autor y 'l pagador de la festa.

Ja veuhem que de totas maneras la cosa no queda bé.

* * *

Un detall de la recepció.

De las taulas van desapareixer las pastas, los fiambres, los confits.

De un altre puesto va desapareixer alguna cosa més.

Si volen saber qué, pregúntinlo á aquell pobre que deya:

—Ay, ay... Se m' han endut lo *sobretudo*.

¿Cóm se comprén qu' en una casa tan vigilada pels municipals desapareguin aquestas cosas?

Sembla que dintre de poch desapareixerá l' antiquissima iglesia de Sant Pere, que ab tot y ser tan rónega tanca recorts històrics y detalls artistichs de molt preu.

Pero tanca també un bon número de pams quadrats de terreno edificable.

¡Y missas son missas!

* * *

Per aquest mateix motiu va desapareixer l' antich convent de monjas adherit á la citada iglesia, sense consideració á uns magnífichs claustres romànichs, únichs en son género que allí hi havia.

Lo solar del convent avuy son casas. Y las pedras dels claustres, que havian resistit las inju-

rias de nou sigles, convertidas en grava de carreteras y després en pols, lo vent se las haurá emportadas...

Se comprén que certas classes ab tant desdeny mirin l' art: no hi ha res més anti-artístich que un vestit de capellá.

Las odaliscas del harém de Constantinopla, segóns noticia que publica un periódich extranger, han consumit en l' espay de un any llaminaduras francesas, per valor de *dos milions de franchs*.

Casi tant com los diputats de la nació espanyola en bolados.

Per lo tant ja tenim un llas comú entre ells y ellas.

¿Quins son los sers més llaminers de la creació? Los diputats espanyols y las odaliscas del sultán de Turquía.

En Bismarck posa una granfábrica de cervesa. Sempre ho hagués fet aixís, ¡y cuántas vidas no s' haurian estolviat!

Ab tal que vengui cervesa e onforme.

Perque una continuació de cervesa dolenta pot causar tants estragos com la guerra més encarnissada.

Los alemanys s' entretenen adiestrant gossos de guerra, creyentse que 'ls han de prestar un inmens servey en las guerras del porvenir.

Seria un pas molt humanitari si las barrallas

dels gossos arribessen á sustituir las á barallas dels homes.

Peró 'm sembla que fins aixó podria arreglar-se, y de una manera molt senzilla.

Suposém que sigan los francesos los enemichs naturals dels alemanys y que un dia ó altre s' han de veure las caras.

¿Los alemanys ensinestran gossos? Donchs los francesos no tenen més qu' ensinestrar gossas ¡y adéu disciplina alemana! No hi hauria batalla possible, gracias á la desbandada canina.

¡Y quin exemple més eloqüent de fraternitat, no donarian los animals de l' una y l' altra banda!...

Un dato sobre 'ls *pelotaris* bascongats.

Generalment los més famosos jugadors de pilota fan en aquellas provincias la campanya d' estiu; pero vé l' hivern: se tancan los frontóns y 'ls jugadors ¿qué fan?

Senzillament: s' embarcan cap á l' América del Sud, que allá 's moren de calor quan aquí 'ns pelém de fret, y allá es tanta l' afició á la pilota, que realisan ganancias considerables.

¿Saben quant guanya de sou anual un de aquests reys de la pilota, treballant á Espanya y América? De 15 á 16,000 duros, sense contarhi las apostas y las gangas.

Tenors... toreros .. jugadors de pilota... y bisbes... ¡Vaya uns oficis més socorreguts!

Traduheixo de un periódich extranger.

«En un álbun de una distingida dama espanyola que resideix á Londres, un autor que coneix molt bé certas diferencias de rassa que distingeixen á la dona, hi ha escrit lo següent:

»La dona inglesa que al sortir del bany se veu sorpresa per un home, etjega un prolongat ¡Ooooooh! y 's queda feta una estàtua.

»La francesa procura en vá cubrirse 'l cos ab sas manetas y li diu entre ofesa y carinyosa: *Allez-vous-en. je vous en prie.*

»La italiana suspira ab dulsura y 's desmaya.

»En quant á la espanyola, li venta la gran bofetada del sigle.»

¡Missió noble, incomparable y sagrada per demés!... Aquest home treu la brossa de las vías del progrés!...

L' organista de un poblet aná á ciutat, dirigintse á una oficina ahont li havian de despatxar no sé quins papers.

L' escribent que havia de apuntarli nom y apellido, li preguntá:

—¿La gracia de vosté?

—¿Com diu?—digué estranyat l' organista.

—¿La gracia de vosté?

—¡Ah, ja!... Toco una mica l' orga.

En un tribunal.

Un magnetisador, acusat per robo, exclama ab la major arrogancia:

—Ara jo podria venjarme. Si jo volia, 'ls se-

LOPEZ-EDITOR. Rambla del Mitj, n.º 20, Barcelona. Llibreria Espanyola.

DIJOURS, DIA 27, SORTIRÁ Á LLUM
L' ALMANACH

← DE →

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

← PERA 1891 →

ILUSTRAT AB

245

DIBUIXOS DEGUTS

M. Balasch, J. Bastinos, M. Barbassán, Ramón Casas, J. Cuchy, A. Dieguez, A. Feragati, Ferrer Pallejá, M. Foix, J. Fustigueras, B. Galofre, S. Gay, F. Gómez Soler, Ll. Labarta, N. Lagarde, R. Latorre, J. Llovera, J. M. Marqués, Francisco Masriera, Joseph Masriera, Apeles Mestres, R. Miró, M. Moliné, Tomás Padró, J. Pagés Ortiz, J. Pascó, J. Lluís Pellicer, J. Pellicer Monseny, Eusebi Planas, P. Planas, A. Pons, F. Prieto, A. Querol, J. Reynés, L. Romanayach, Rubens Santos, S. Russinyol, J. Sala, T. Sala, Enrich Serra, E. Soler de las Casas, M. A. Trilles, M. Urgell, N. Vazquez, y ab reproduccions directas de fotografias de Esplugas, Napoleón y Nobas; zincografias elaboradas en lo taller de Victor Labielle, y 'ls grabats directes en los de Bonet.

ESTÁ ESCRIT PELS DISTINGITS LITERATS

Srs. Ferrán Agulló, Joseph Aladern, Just Aleix, Xavier Alemany, Simón Alsina y Clos, Quim Artigayre, Victor Balaguer, M. Badia, Francisco Bartrina, Bonaventura Bassegoda, J. Blanch y Romani, Matias Bonafé, Carles Bosch de la Trinxeria, S. Boy, Victor Brossa y Sangermán, Damás Calvet, L. C. Callicó, Artur Carrera, Indaleci Castells, J. M.ª Codolosa, J. Coll y Britapaja, Ramón Coll Gorina, Joseph Coroleu, J. Durán y Espanya, Fantástich, A. Feliu y Codina, M. Figuerola Aldrofeu, Follet, Pompey Gener, J. Got Anquera, F. Gras Elias, E. Guanyabéns, Angel Guimerá, C. Gumá, Joseph Ixart, Joseph Lassarte, A. Llimoner, A. March, Martinez Barrionuevo, Apeles Mestres, Lluís Millá, J. Oriol Molgosa, Narcís Oller, J. Pin y Soler, J. Pons y Massaveu, J. Puig Cassanyas, Frederich Rahola, Víctor Rahola, R. Ramón, J. Riera y Bertrán, M. Riusec, A. Rosell, Conrat Roure, J. Roca y Roca, S. Russinyol, J. F. Sanmartin y Aguirre, Frederich Soler, E. Soler de las Casas, P. Talladas, J. Torres y Reyetó, E. Toda, F. Ubach y Vinyeta, E. Vidal Valenciano, E. Vilanova, E. Vilaret y altres notables escriptors catalans.

Forma un elegant tomo en octau major de cerca 200 páginas, enquadernat ab una preciosa cubierta al cromo.

A PESAR DE AQUESTA ESPLENDIDÈS, LO PREU SERÁ COM CADA ANY

1 pesseta.

NOTA IMPORTANT PERA NOSTRES CORRESPONSALS.—Tinguin en compte los que encare no han fet pedido de dit Almanach, que de no ferlo tot seguit, sentirem després no poderlos servir.

nyors del tribunal se quedarien adormits, y estaria demostrada la mèva ignocència.

Lo president, ab aire bondadós:

—Tant se val. De totes maneres quan parli l'advocat defensor nos hem de dormir, sense necessitat de que 'ns hipnotisi ningú.

En un jutjat municipal:

—Senyor jutje, aquesta senyora, qu' es vehina mèva, m' ha pegat.

—¿Causantli alguna contusió?

—Pitjor que aixó, senyor jutje, m' ha arrencat lo monyo.

—¿Y li haurá fet un dolor molt gran?

—De dolor, gens ni mica, senyor jutje; pero al arrancarme 'l monyo, la gent ha pogut enterarse de que 'l portava postis.

XARADA.

I.

CASSAT AL VOL.

¡Pérfitt! tant que jo 'l total
y m' enganyava, 'l traidor;
¡ay, Senyor, Senyor, Senyor,
quín home tan animal!
Desd' avuy en endavant,
no vull pas ser més galleda...
pagarlo ab igual moneda
hu cumplir ab lo mèu plan
y ho faré encar que 'm tres-dos;
encar que á trossos lo pit
m' arrenqués lo malehit
causantme un dolor atrás;
hu vritat y gens no m' erro,
que no podría girar
per més qu' ho volgués lograr
tres voluntat com de ferro.

Desd' avuy, faig com la Marta,
empendre 'l mateix treball;
—¿qu' ell vol menjar algún all?—
donchs jo li donch hu invers-quarta.

¡Bahl! A una dona fer la guerra!
¡imbécil! ans d' ell guanyar
s' ajuntarán sol y mar...
s' ajuntarán cel y terra.

FERNÁNDEZ.

II.

A la *Quart-terça-quart*, qu' es maca y rica,
va despreciar un *prima-dos* pobret
perque un' altre total, ab molta trassa,
va engrescarlo pensant qu' era un marqués.

Van casars' tres inversa jorn de feyna,
convitant als parents y á molts amichs,
mentres la *Quart-tres-quart* també 's casava
ab un propietari de molts mils.

Vivían aquests últims molt felissos,
serse passar tragedias ni trastorns,
y 'ls altres ab la bossa *terça-quarta*
sempre estavan jes clar! com gat y gos.

J. ALAMALIV.

ENDAVINALLA.

Soch un arbre, soch iglesia,
y soch home celebrat:
molt figuro en geometría,
¿encare no m' has trobat?

R. XALA DE J. ORTA.

UN TENORIO EN GUARDIA.

—¡Qu' estich bè aixís!... Si la Conxa
ara sortía al balcó,
seria capas de caure,
desmayada d' ilusió...

ANAGRAMA.

Al mirar tot tot hermós
y tos llabis de coral,
daria un total, Dolors
per possehirte un instant.

E. SENYÉ Y S. LOPEZ.

TRENCA CLOSCAS.

RICARDO PRETENS Ó...

Ab aquestas lletras formar lo títul de ura pessa catalana.

PESSETA Y DOS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 —Nació Europea.
4 2 3 4 5 6 7.—Animal.
7 5 3 2 3 7.—Carrer de Barcelona.
1 8 7 4 7.—Mineral.
8 2 8 7.—Nom de dona.
6 7 4.—Animal.
8 7.—Musical.
8.—Consonant.

A. C. Y BAIRETINA.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
... ..
... ..

Primera ratlla vertical y horisontal: Nom d' home. —
Segona: Util pera cullir fruita.—Tercera: Una joia.

TETUS, BURRAS Y S.

GEROGLIFICH.

ON ON ON
ON ON ON
E E E E E
X :
A
T T T

UNS CARREGATS DE CÉVAS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.